

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.1. Nieuw archeologiebeleid

Onderwerp: Nieuw archeologiebeleid
Datum: 4 oktober 2022
Portefeuillehouder: J.P. Neven
Ambtelijke ondersteuning: Martha Boekestein, Beleidsmedewerker erfgoed en archeologie, E. mboekestein@buren.nl

Beantwoording van toezeggingen tijdens de beeldvormende bijeenkomst van 27 september 2022:

PvdD	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	In het raadsvoorstel wordt de periode van 2015-2019 genoemd als kader voor de gronden die reeds verstoord zijn door laanboomteelt. Terwijl de gemeente vroeger helemaal vol hoogstambomen stond. Waar komt dit kader vandaan?	Er is een groot verschil tussen de invloed van laanboomteelt en hoogstambomen op de bodem. Meerdere onderzoeken tonen dit aan. Zo hebben in het verleden ook hoogstambomen gestaan op de gronden bij Zoelen-Scharenburg. Hier is onlangs uit opgravingen bekend geworden dat deze gronden vrijwel intact waren. Laanboomteelt is veel intensiever en daardoor veel meer verstorend dan hoogstambomen. Dit is ook gebleken uit onderzoek dat in de gemeente Neder-Betuwe is uitgevoerd. Hier is uitgekomen dat gronden waar laanboomteelt heeft plaatsgevonden gemiddeld tot 51 cm zijn verstoord. Op basis van dit resultaat is besloten deze verstoorde gronden vrij te stellen van onderzoek bij plannen tot 50 cm onder het maaiveld.
Vraag 2:	Kunnen deze onderzoeken worden aangeleverd?	De onderzoeken zullen worden toegestuurd. Deze vindt u in de bijlage "Buren-boomgaard_bouwvoor".
Vraag 3:	Er wordt in de presentatie gesproken over dat we het niet (alleen) doen omdat het moet, maar ook omdat we het archeologisch erfgoed willen beschermen. Welke ruimte geeft de wetgeving precies?	Vanuit de wetgeving is vastgesteld dat in heel Nederland een vrijstellingsgebied van 100 m² geldt (art. 41a Monumentenwet). Dit is voor sommige gebieden echter te streng terwijl voor andere gebieden een kleiner oppervlak is gewenst. Afwijken is overigens niet nieuw voor de gemeente Buren. Dat is met het staande beleid al gedaan sinds 2008. Verder is in het Besluit erfgoedwet archeologie een uitzondering gemaakt voor metaaldetectie tot 30 cm. Gaat men dieper dan wordt het opgravingsverbod overschreden. Om op te graven is een certificaat nodig conform de beoordelingsrichtlijn 4000 archeologie van SIKB. In Buren is bij sommige gebieden gekozen voor een groter vrijstellingsgebied, bij gebieden met hoge waarden is het iets strenger. Al deze afwijkingen zijn onderzocht en onderbouwd. Zo wordt bij reeds verstoorde percelen door laanboomteelt de vrijstelling tot 50 cm onder het maaiveld gegeven. Zie het adviesdocument landgebruik voor meer informatie over dit onderzoek.

Beantwoording technische vragen gesteld ter voorbereiding op de behandeling van agendapunt 4.1. Nieuw archeologiebeleid

VVD	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Het voorstel wat er lag in de tijd van de voorgaande wethouder is toen niet verder behandeld omdat volgens de wethouder het stuk nog niet klaar was. Nu wordt het voorstel opnieuw aangeboden zonder dat hij is aangepast volgens, TCO en NFO, kunnen jullie hier duiding in geven?	Eind 2020 is het voorstel inderdaad bij het college voorgelegd. Voormalige wethouder van den Hurk heeft toen aangegeven dat hij wilde dat er nog een overleg werd ingepland met de TCO. Echter zijn met de TCO en NFO voor en tijdens het opstellen van het beleid al meerdere overleggen geweest met deze groepen. Na afwijzing is niet nog een dergelijk gesprek ingepland. De argumenten van de TCO en NFO zijn bekend en inhoudelijke vragen worden zo goed mogelijk beantwoord. Voor de voorbespreking van 4 oktober zal met de wethouder, behandelend ambtenaar en regioarcheoloog nog een gesprek worden gevoerd met de groepen. Daarna is het aan de politiek om te besluiten hoe om te gaan met dit voorstel. Voor dit voorstel is uitgebreid onderzoek gedaan en belangrijk is te beseffen dat het meer omvat dan de verandering in de vrijstelling voor de laanboom- en fruitteeltsectoren. Het gaat om het aansluiten op nieuwe wetgeving, gebruik maken van recentere informatie en beschermen van nieuwe waardevolle gebieden (de Limes).
Vraag 2:	In hoeverre is in het proces naar dit archeologiebeleid gekeken naar het archeologiebeleid van de omringende gemeenten, zoals bijvoorbeeld de gemeente Neder-Betuwe?	Het archeologiebeleid van gemeente Neder-Betuwe en andere omliggende gemeenten is uiteraard bekeken en gebruikt (zie ook par. 4.1, bronlijst en bijlage 3 van het toelichtende rapport, bijlage 5 bij de raadsstukken). Sterker nog het was een van de gunningsvoorwaarden om aan te sluiten bij de omliggende gemeenten. Onze regio vertoont naast vele verschillen ook vele gelijkenissen. Het rivierengebied is niet voor niets een eigen archeoregio vanwege haar ontstaan, ondergrond en bewoningshistorie.
Vraag 3:	Krijgen we van werelderfgoed Unesco een bijdrage?	Unesco geeft geen subsidie voor archeologische onderzoeken aan de Limes.
Vraag 4:	Wat zijn de gevolgen als we dit voorstel niet aannemen?	Allereerst is in 2018 een investering gedaan in het opstellen van dit nieuwe beleid. Hiertoe is uitgebreid onderzoek gedaan en een rapport en kaarten opgesteld. Het niet vaststellen van dit beleid maakt dat deze investering voor niets is geweest. Daarnaast blijft de bestaande situatie intact. Dat betekent dat gewerkt wordt met verouderde informatie. Hierdoor kan het voorkomen dat verkeerde keuzes worden gemaakt in de onderzoeksstrategie of –locatie. De advisering ten aanzien van archeologie loopt uit de pas met regiogemeenten waar wel wordt gewerkt met meer actuele informatie (Culemborg, West Betuwe). Het bestaande beleid sluit niet aan op de toekomstige Omgevingswet. De Limes, UNESCO werelderfgoed, wordt niet beschermd.

Vraag 5:	Wanneer wordt het Paraplu bestemmingsplan aan ons voorgelegd ter besluitvorming?	Na vaststelling van het beleid zal het parapluplan worden voorgelegd, naar verwachting voor het einde van dit jaar. Het plan is in concept zo goed als klaar, maar moet worden juridisch worden getoetst en voorgelegd bij provincie en waterschap.
Vraag 6:	Omgevingswet wordt waarschijnlijk uitgesteld, welke effecten heeft dat voor deze besluitvorming?	Dit is niet van invloed op de besluitvorming. Het beleid functioneert ook binnen het huidige systeem, maar is zo opgesteld dat deze aansluit op de regelgeving van de Omgevingswet.
Vraag 7:	Waar kunnen we de verslagen vinden van de ondernemers?	Er is tijdens het proces overlegt met de TCO, de NFO, belangengroepen als Pasquelini, milieuwerkgroep Buren.
Vraag 8:	en tot slot waar zit de ruimte van de raad? Wat wordt er uiteindelijk gevraagd aan de raad en waar hebben wij een politieke keuze, hoe zit dat landelijk met regelgeving en wetgeving?	Zie antwoord vraag 3 PvdD.

GB:	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Wat is het verschil van het beleid want nu ingevoerd gaat worden in Buren ten opzichte van Neder-Betuwe?	Beleid is een veelomvattend begrip. Dat geldt ook voor archeologiebeleid. In de presentatie gingen we eerder in op de juridisch-planologische component en de inhoudelijke component. Beleid zorgt in alle gevallen voor keuzes. De juridisch-planologische borging bevat gemotiveerde keuzes gebaseerd op archeologische informatie en gebruik van relevant bronnenmateriaal. Die informatie maakt bijvoorbeeld dat we voor de Romeinse Limes een vrijstelling hanteren tot 200 m2 en niet tot 500 m2 in gebieden met een reguliere hoge verwachting. In gemeente Neder-Betuwe is ervoor gekozen om de Limes als zonering niet apart op te nemen. In 2016 toen hun kaart werd gemaakt was er nog geen sprake van Unesco Werelderfgoed, inmiddels wel. Daarbij komt dat we in Gelderland ten westen van Elst tot aan het Utrechtse Cothen-Bunnik weinig tot niets weten over de noordgrens van het Romeinse Rijk. De Limesweg, de belangrijkste route is nog altijd niet aangetroffen in gemeente Buren (noch in Neder-Betuwe). Met de zonering op de beleidskaart en bijbehorend vrijstellingsregime willen we hier beter aandacht aan besteden. Ook watergerelateerde archeologie is nieuw op de beleidskaart en wijkt af van Neder-Betuwe of andere omliggende gemeenten. In het verleden is in beleid weinig of geen onderscheid gemaakt tussen landbodems en waterbodems. Wat vreemd is want dit vraagt een andere onderzoekssystematiek en kennis. Overigens zijn de grachtpartijen van bekende archeologische vindplaatsen beperkt, de watergerelateerde verwachting is gelet op de waterwegen in de gemeente relevanter.

		Inhoudelijke beleidskeuzes afwijkend t.a.v. Neder-Betuwe zijn metaaldetectieverbod met ontheffing en de onderzoeksagenda die de bestaande agenda vervangt.
--	--	--

PCG:	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Met de branche organisatie TCO en NFO zijn meerdere gesprekken geweest middels de klankbordgroep. Zij hebben medio oktober 2020 ook een concreet visie document aangeleverd met zienswijze en vragen inzake het Raadsvoorstel archeologiebeleid. Is met hen daar concreet terug koppeling over geweest?	15 oktober 2020 is een overleg geweest in bijzijn van Wethouder Van den Hurk, ambtelijke ondersteuning Bastiaan Bouman, Niek van Staaden, raadslid Kees van de Bijl, RAAP en ODR. Er is geen overleg bekend n.a.v. dit visiedocument uit 26 oktober 2020. Inhoudelijk t.a.v. archeologie waren in ieder geval geen betrokkenen aanwezig. Dit visiedocument uit 2020 is nu voor het eerst pas gezien bij de huidige betrokken personen.
Vraag 2:	Zo ja wat was hier de uitkomst van?	-
Vraag 3:	Het bij 1 genoemde visie document is dat gedeeld met de Raad?	Dit document was tot op heden niet bekend. Echter lijkt het overeen te komen met het document dat voor de beeldvormende avond is toegestuurd door de TCO en NFO, dus zou de raad op de hoogte moeten zijn van de inhoud.
Vraag 4:	En als dat niet geval is waarom niet?	-
Vraag 5:	In dit document worden een groot aantal feiten benoemd gerelateerd aan het huidige beleid en aan democratisch genomen besluiten aangaande dit huidige beleid door de raad in het verleden, dit is gedaan om de verschillen van het nieuwe beleid t.o.v. nu voorgestelde beleid te duiden. Als raad moeten wij goed in positie gebracht worden door juist deze verschillen te kunnen toetsen en te wegen. Het bij het voorstel mee gestuurde overzicht met wijzigingen lijkt totaal niet aan te sluiten met wat de branche organisaties aangeven en wat daarin wordt voorgesteld. Wil het college voor de behandeling in de raad een concrete was/wordt lijst opleveren met alle verschillen welke impact hebben voor de grondeigenaren in onze gemeente?	Het archeologiebeleid 2008 is nimmer vastgesteld. Bestemmingsplan buitengebied is in 2008 vastgesteld met als onderlegger de beleidskaart die als kaartbijlage 2 bij het plan is gevoegd (en overigens niet in ruimtelijke plannen is terug te vinden, niet te raadplegen noch te toetsen is). Er zijn op perceelsniveau zeker verschillen. Die kunnen de raadsleden inzien door de bestaande beleidskaart te leggen naast de nieuwe beleidskaart. Het voert te ver om een overzicht met impact voor iedere grondeigenaar aan te geven. Er zijn talloze particuliere eigenaren. Het aangeven van al die verschillen legt een enorme druk op het ambtelijk apparaat. Die capaciteit is niet voorhanden.
Vraag 6:	Het huidige bestemmingsplan zoals benoemd onder 3 geeft in een aantal gevallen vrijstelling toch heeft de ODR de afgelopen 2 jaar in een aantal gevallen onderzoek gedwongen opgelegd terwijl daar conform het huidige bestemmingsplan vrijstelling voor was. Heeft het college dit scherp en waarom is dat dan als nog door de ODR opgelegd? (ODR controleert o.b.v. beleid gemeente en niet op eigen inzicht of beleid).	Dat is deels waar, maar niet het hele verhaal. Wij handelen nav meldingen. Wij krijgen wel eens meldingen binnen waarbij archeologie een rol speelt zoals ook op het perceel Woudstraat 15 in Ingen (College wel bekend). Kort en bondig: daar is als verweer door eigenaar aangevoerd dat archeologisch onderzoek niet noodzakelijk is op basis van historische bewijslast uit het betreffende art. bp Het bezwaar en beroep handelde juist over die specifieke uitzonderingsbepaling en is tot RvS aangevochten. Ondertussen was door bezwaarcie gemeente Buren onderzoek afgedwongen om te bepalen of er inderdaad gediepploegd was zoals de verweerder

		stelde. Dat bleek dmv booronderzoek niet zo te zijn. Verstoring geen 1m zoals beweerd maar 40 cm. Lopende dit onderzoek en bezwaar/beroep koos de eigenaar eieren voor zijn geld (met hernieuwde dreiging van melding door appellant) en liet voor de grote laanboomontwikkeling in Ingen preventief archeologisch onderzoek doen waaruit naar voren kwam dat wel degelijk een ondiepe vindplaats aanwezig was in de ondergrond. Deze vindplaats is ingepast dmv ophoging. Dit is een van de zeer weinige voorbeelden van archeologisch vooronderzoek. Een ander perceel ligt aan de P. van Westrheenenweg in Ingen. De eigenaar wilde klaarblijkelijk bezwaar tav vergunning en het verzoek om voorlopige voorziening niet afwachten en heeft ervoor gekozen vooronderzoek te laten doen. Dit lijkt het schrikfeet van de bezwaarmaker te zijn want die appellant heeft diverse pachters telers en eigenaren op de korrel en behaalt vaak successen bij de rechter. Ter aanvulling: De rol van de ODR heeft betrekking op de toezicht en handhavingstaken vanuit VTH beleid dat is belegd bij de omgevingsdienst. Zo is ODR verplicht te handelen na melding van derden. De melding bij een specifiek perceel in Ingen in 2017 drong aan op handhaving ook t.a.v. archeologie. In het jarenlange juridische proces dat volgende heeft dit geleid tot enkele onderzoeken door verschillende telers/eigenaren.
Vraag 7:	Wij willen van het college weten wat exact wettelijk is en waar we als gemeente speelruimte en eigen invulling kunnen geven aan dit beleid.	Wat exact wettelijk is, is omschreven in de toelichting op het beleidskader. Om het kort en toegespitst te houden. De monumentenwet 1988 art. 41a geeft aan dat in bestemmingsplannen met een kleinere oppervlakte dan 100 m2 geen rekening gehouden hoeft te worden met archeologie. In het besluit erfgoedwet archeologie (Bea) is bij het opgravingsverbod opgenomen dat het verbod niet van toepassing is op metaaldetectie tot 30 onder het maaiveld. Reden hiervoor is dat de gemiddelde dikte van de bouwvoor 30cm bedraagt en reeds als verstoord wordt gezien. In afwijking of deze kwantitatieve voorwaarden kan gemeente beredeneerd andere grenzen hanteren, zowel voor oppervlakte als voor diepte. Die speelruimte heeft gemeente Buren genomen, al in 2008 en wederom in 2020/2022. Door geen beleidskeuze te maken zou je terugvallen op de situatie van 2008. De raad heeft vanaf 2018 middelen vrijgemaakt juist om het beleid te actualiseren en met nieuwe informatie en kennis en inzichten afgewogen beleidskeuzes te maken.
Vraag 8:	Op de beeldvormende avond zijn er vragen gesteld aan de ODR inzake de 30 en 50 cm verstoring, hier kwam een onduidelijk en niet concreet antwoordt op en er staat niets benoemd in het raadsvoorstel hierover, in de context van vraag 5 en in relatie tot wat er voor beleid is gemaakt in onze buurgemeente op dit punt de vraag: Wat is het verschil van beleid en dus gevolg in uitvoering voor initiatiefnemers op dit punt in onze gemeente t.o.v. neder Betuwe?	Gebieden waar i.p.v. 30 cm de 50 cm vrijstelling geldt zijn in kaartbijlage 4 van RAAP rapport 4349 opgenomen met de daar bijbehorende percelencontouren. Binnen de contouren geldt 50 cm vrijstelling, daarbuiten 30 cm (+ de betreffende oppervlakte van de bijbehorende hoge verwachting). Dat betekent dat bestemmingsplanwijzigingen en aanvragen omgevingsvergunningen die binnen deze contouren spelen getoetst worden aan de betreffende vrijstellingsgrens. Zie ook bijlage 1 voor de adviesnotitie van RAAP.

Vraag 9:	Wordt er onderscheidt gemaakt in hoge verwachtingsgebieden en waardevolle gebieden etc. waar laan en fruitteelt op plaats vindt in de diepte van de archeologie?	De vraag is wat onduidelijk gesteld. Wellicht is het volgende antwoord verhelderend t.a.v. deze vraag. Waardevolle gebieden zijn net als in de huidige situatie niet uitgezonderd wanneer laanboomteelt zal plaatsvinden in deze gebieden. Er vindt een plantoets plaats conform bp buitengebied 2008 en/of reparatieplan 2012. Daar geldt 30 cm. Dat zal in de nieuwe situatie nog steeds zo zijn. Voor verwachtingsgebieden in gebieden met laanbomen (doorgaans hoge of middelmatige verwachting) aangegeven in BGP 2015-2019 zal in de nieuwe situatie 50 cm gelden waar nu een algehele uitzondering geldt.
Vraag 10:	Dus ook al is het een hoog verwachtingsgebied als de archeologie op 80 cm aanwezig is en de teelt niet verder gaat dan 50 cm moet er dan alsnog onderzoek op kosten van de ondernemer plaats vinden?	Zonder veldtoets is dit op voorhand niet aan te geven. Feit is dat de hoge verwachtingsgebieden in gemeente Buren doorgaans al vanaf het maaiveld archeologische resten opleveren. Met de standaard bouwvoordikte van 30 cm is pas onderzoek te verlangen van de initiatiefnemer vanaf die diepte of in geval van laanbomen vanaf 50 cm. Proefondervindelijk moet dan blijken wat de werkelijk situatie is en of de activiteit in conflict is met het erfgoedbelang. Deze systematiek is niet anders dan voor welke sector ook die grondroerende activiteiten uitvoert. Op deze wijze is de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) ingericht in Nederland. Volgens de wet sinds 2007 maar in de praktijk al sinds 1998 toen de tweede kamer zich ging inspannen om het Verdrag van Malta in wetgeving te verankeren. De huidige AMZ werkwijze is voor een groot deel ontstaan tijdens de werkzaamheden van de Betuweroute medio en eind jaren negentig. Het veroorzakersprincipe maakt dat de initiatiefnemer de kosten draagt.
Vraag 11:	Aanvullend op vraag 10: Kan er dus concreet maatwerk worden geleverd o.b.v. de kennis omtrent de verschillende bewerkingslagen en diepten van archeologie?	De actualisatie met het kaartmateriaal is op zichzelf een maatwerk productie aangezien alle beschikbare en relevante bronnen t.a.v. de situatie in gemeente Buren zijn toegepast. Dat geldt voor de gemeente als geheel. In concrete gevallen (dus bijv. voor woningbouwlocaties of bij aanvragen omgevingsvergunning) kan er ingezoomd worden op de plaatselijke situatie en uiteraard binnen de gestelde kaders een maatwerkadvies worden afgegeven, zoals onze adviseurs archeologie bij ODR al jaren doen. Denk daarbij aan het op voorhand ontzien van kansrijke locaties of het inpassen van een vindplaats binnen de plannen, of het type onderzoek dat noodzakelijk is om de juiste informatie te verkrijgen.
Vraag 12:	Er wordt onder 1.3 van RV gesteld dat er positieve gevolgen zijn voor de lastendruk omdat er gericht onderzoek kan worden verlangd , echter als er meer gericht wordt verlangd van initiatiefnemers en meer gebieden worden aangewezen zal dit in de praktijk het tegenovergesteld bewerkstelligen n.l meer lasten / kosten. Kunt u dat nader duiden?	Met deze nieuwe serie inhoudelijke archeologische kaarten zijn veel nadrukkelijker beslissingen te nemen over het al dan niet onevenredig schaden van archeologische monumenten. Die kennis wordt gebruikt wanneer op basis van de beleidskaart en in juridische zin het bestemmingsplan aangeeft dat een archeologisch rapport moet worden aangeleverd. Dat zal betekenen dat in voorkomende gevallen door de deskundige archeoloog geen onderzoek zal worden verlangd terwijl de planregels dit wel mogelijk maken. De lasten zullen zoals gesteld vooral te maken hebben met onderzoek dat noodzakelijk zal zijn vanwege oplossen

		van wetenschappelijke vragen en verkrijgen van lokale historische informatie die niet uit schriftelijke bronnen is te halen.
Vraag 13:	Er wordt wat strakker beleid voorgesteld voor metaaldetectie, doordat men een ontheffing v.d. gemeente moet hebben controleert de gemeente voor het uitgeven van die ontheffing of dat gebruikers ook een schriftelijke toestemming hebben van eigenaren van de gronden waar zij op willen zoeken?	De ontheffing (pas) wordt verstrekt aan een aanvrager. Deze draagt de pas te allen tijd bij zich wanneer met de detector op pad wordt gegaan. Onze toezichthouders zijn standaard geïnstrueerd en bevoegd om de ontheffing te controleren. Er wordt niet actief gecontroleerd. Alleen wanneer een persoon met een metaaldetector bezig is in het veld en een toezichthouder constateert dit dan zal om de ontheffing worden gevraagd.
Vraag 14:	Onder punt 3 bij 1.1. wordt de reeds bodemverstoring kaart in beeld gebracht. Concreet wordt daar gesteld dat laan en fruitteelt kwekerijen welke volgens BGP en 20215/2020 daar aanwezig waren in aanmerking komen voor vrijstelling. Hoe verhoudt dit zich t.o.v. de huidige vrijstelling in het huidige bestemmingsplan?	Op dit moment geldt een algehele uitzondering voor de activiteit laanboomteelt voor de archeologische waardevolle verwachtingsgebieden 2008. Die komen overeen met de verwachtingszones van de beleidskaart. Er is een kaartje bijgevoegd met de situatie van 2008 in vergelijking met 2020. Ten aanzien van de verwachtingsgebieden verandert er grosso modo niet veel. Hoge verwachtingsgebieden blijven doorgaans hoog; middelhoog en laag wijzigen op detailniveau enigszins. Met de nieuwe situatie is de limesverwachting toegevoegd (hoog+). Het archeologische beleid verandert enigszins t.o.v. 2008. De locatie van de laanbomen is doorgaans in de hogere verwachtingszones.
Vraag 15:	Waarom is er maar voor een periode van 5 jaar gekozen en niet voor een periode van 20 jaar? Er is al veel langer laan en fruitteelt in onze gemeente dus de referentie kan veel verder	Dit is al eerder meerdere keren toegelicht. De BGP maakt pas sinds 2015 gebruik van een expliciete aanduiding laanboomteelt. Tot die tijd was de aanduiding meer generiek (bijv. boomkwekerij). Met deze algemene benaming is geen goed onderscheid te maken tussen bijv. buxusteelt, coniferen en laanboomteelt. Zie ook bijlage 1, voor de gebruiksanalyse bodem, en bijlage 2, voor de voorbeelden waarbij bleek dat de bodem niet verstoord was ondanks voorheen aanwezige hoogstambomen.
Vraag 16:	Wie betaalt de kosten bij toevalsvondsten? (zie vraag 21)	Toevalsvondsten kunnen niet voor rekening komen van de veroorzaker omdat deze niet in een ruimtelijk kader of bij een aanvraag omgevingsvergunning worden gedaan. Die bieden de mogelijk wettelijke voorwaarden of regels te verbinden aan bouwen, aanleggen of slopen. Toevalsvondsten kunnen voor rekening van de overheid komen wanneer bepaald wordt dat het behoud een algemeen of nationaal belang dient. En daarmee komen de kosten voor berging, onderzoek, opslag en beheer voor rekening van de overheid. De kosten voor archeologie dienen zoveel mogelijk bij de veroorzaker gelegd te worden aangezien deze een ontwikkeling initieert die niet ten goede komt van het erfgoed. De kosten voor archeologie moeten zoveel mogelijk voorzienbaar en vermijdbaar zijn. De serie archeologische kaarten voorzien in die behoefte: ze maken inzichtelijk waar wat in de grond aanwezig is of met een bepaalde verwachting kan zitten. Daarmee zijn (hoge) kosten te vermijden. Wordt echter van dit model of dit systeem afgeweken, kan in feite geen sprake zijn van toevalsvondst

		wanneer een ontwikkeling zonder onderzoek plaatsvindt in een zone met hoge verwachting. De bronnen geven immers aan dat de trefkans hoog is. Door als overheid dit risico van het veroorzakersprincipe als het ware op zich te nemen, loopt het grote kans dat het ooit aangeslagen wordt voor kosten van 'de toevalsvondst'. Het veroorzakersprincipe is juist bedoeld om de kosten te leggen bij degene die het grootste (economische, maatschappelijke) belang heeft bij het voorgenomen initiatief.
Vraag 17:	Er staat in het RV dat er geen financiële consequenties zijn voor de gemeente, echter het nieuwe voorgestelde beleid vraagt om meer archeologisch onderzoek voor zowel vergunning aanvragers, als ook door de gemeente zelf wanneer deze initiatieven wil ondernemen zoals nieuwbouw, eveneens moeten al die onderzoeken worden getoetst en nageleefd en op gehandhaafd worden, dat kost de gemeente toch gewoon geld?	In het huidige beleid moet er ook al archeologisch onderzoek worden gedaan en getoetst wanneer dit nodig is op grond van de archeologische verwachtingen. Hier is alleen de laanboom- en fruitteelt uitgezonderd. Bij nieuwbouw moet er dus al onderzoek worden aangeleverd, dit wordt in het nieuwe beleid niet per se meer. De nieuwe beleidskaarten geven eerder een beter beeld van de verwachtingen en waarden, waardoor specifiek kan worden bepaald wanneer onderzoek nodig is. De hoeveelheid onderzoeken die erbij zouden komen ter beoordeling zou dus alleen vanuit de laanboom- en fruitteelt uitbreidingen komen, wat een minimale toename zou zijn.
Vraag 18:	Er wordt aangegeven in het raadsbesluit dat de kaarten na de ter inzage legging, in werking treden, echter is het normaliter zo dat er juridisch pas iets veranderd voor een gemeente als ook het huidige bestemmingsplan veranderd, dus wat wordt er nu concreet bedoeld met "in werking treden"?	Het klopt dat het parapluplan ook vastgesteld moet worden, echter willen we eerst het beleid en de bijbehorende kaarten vaststellen. Hiervoor moet ook het beleid ter inzage worden gelegd, alvorens deze formeel zijn vastgesteld. Het parapluplan zal later dit jaar, wanneer het beleid is vastgesteld, worden voorgelegd bij het college en de raad. Dit kan pas als het beleid is vastgesteld, omdat de regels in het parapluplan hiervan afhankelijk zijn.
Vraag 19:	Op dit moment hebben fruit/laanboom telers in het huidige bestemmingsplan een algehele uitzondering, wat is er nu mis gegaan de afgelopen 14 jaar dat het beleid nu dan ineens volledig anders moet?	Inhoudelijk is de werkwijze niet veel anders dan 14 jaar geleden. Wezenlijk anders zijn wel de beleidskeuzes. Op basis van andere argumenten dan archeologische is indertijd besloten zonder meer sectorale uitzonderingen toe te staan. Begrijpelijk vanuit de belangen van sommigen maar hoogst uitzonderlijk gezien vanuit het gelijkheidsbeginsel. Rechtsongelijkheid speelt hier een grote rol, want waarom zou één sector slechts worden uitgezonderd van de regels? De bewijslast voor 'het niet onevenredig schaden van aanwezige dan wel te verwachten archeologische monumenten' wordt daarmee omgekeerd. Niet de verstoorder moet in specifieke gevallen aantonen dat de ontwikkeling mogelijk is, maar de wetgever. En naar wat er mis is gegaan kunnen we alleen maar gissen. Als een vrijstelling wordt opgenomen voor bepaalde activiteiten of (geen) beperking wordt opgenomen van de (wettelijk) vrijgestelde bebouwingsoppervlakten, terwijl de impact van deze vrijstelling of afwijking op bescherming van archeologische waarde onvoldoende is onderzocht en gemotiveerd, kan daardoor strijd ontstaan met o.a. artikel 3:2 Awb (zorgvuldige voorbereiding besluitvorming). Temeer nu deze vrijstelling niet gemaximeerd is naar diepte -een (gecombineerde) grondslag die in jurisprudentie, mits gemotiveerd, wel aanvaard wordt- maar slechts begrenzing vindt

		in (sectorale) activiteit: alle werken en werkzaamheden ten behoeve van laanboom- en fruitteelt. In dat verband zou vanwege het 'nalaten' bij de voorbereiding van het plan de nodige kennis te vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen' vernietiging door de rechter kunnen volgen (zie o.a. ABRvS 13 oktober 2010 ECLI:NL:RVS:2010:BO0272).
Vraag 20:	Wat zijn nu de gemotiveerde beweegredenen van de gemeente om allerlei nauwelijks bodem verstorende werkzaamheden zoals het plaatsen van (gladde) tonkinstokken , het op de oppervlakte neerleggen van stelconplaten en/of andersoortige oppervlakkige verharding toch vergunning plichtig te maken? Nog niet zolang geleden is er juist besloten om al deze werkzaamheden juist vrij te stellen van vergunning plicht omdat de redenering en onderzoek toen simpel weg aantoonde dat er nauwelijks of zelfs geen verstoring is.	<i>Hier is technisch gezien geen antwoord op te geven. Dit is een politiek besluit dat eerder genomen is waar archeologie niet direct de aanleiding van was.</i>
Vraag 21:	Hoe vaak zijn er in onze gemeente toevallen gevonden gedaan? en wie heeft de gevolgen hiervan moeten bekostigen? (zie vraag 16)	Er worden in de gemeente zeer veel (metaal) vondsten gedaan zoals gemeld tijdens de beeldvormende raad. Officieel gemelde en geregistreerde vondsten zijn uiterst beperkt. Dat heeft meerdere oorzaken: 1) de instanties zijn lastig te vinden/benaderen, 2) het registratieformulier is dermate ingewikkeld dat je het niet eenvoudig invult, 3) onduidelijk is wat voor vondst je zou moeten melden 4) de geërfde vinder houdt zelf een administratie bij die bekend is in lokale kringen maar niet officieel is gemeld, 5) men meldt liever niet vanwege de mogelijke consequenties (bang voor stillegging werkzaamheden) en 6) men meldt tegenwoordig eerder bij PAN dan bij Archis. Overigens is het niet-melden van een archeologische toevalsvondst strafbaar vanuit wet Economische Delicten (boete of max 1 jaar gevangenisstraf).
Vraag 22:	De omgevingswet geeft aan dat er sprake moet zijn van aantoonbare verwachtingen, en daarvan is sprake als er lokale historische en lokale bodeminformatie is geraadpleegd. (zie het besluit Kwaliteit Leefomgeving). Dat betekent dat er concrete en gedegen inventarisatie moet zijn van verstoorde percelen zoals door fruit en laanboomteelt. De kaart welke nu hiervoor wordt ingezet inventariseert deze percelen maar voor 5 jaar. Dat is een volkomen willekeurige en volledig onterechte korte periode in de context dat de laanboomteelt c.a. 40/50 jaar in onze gemeente actief wordt bedreven , en fruit nog veel langer. De conclusie is dat de bodemverstoring kaart welke nu hiervoor gebruikt wordt niet voldoet aan de omgevingswet. De kans dat zowel particulieren , organisaties als bedrijven dit bij de rechter aanvechten is zeer aannemelijk en groot. Omdat er zoals de wet voorschrijft geen aantoonbare verwachtingen zijn.	Ik kan u verzekeren dat de kaart voldoet aan de omgevingswet. Ook dit was een eis bij de opdrachtverstrekking. De kaart is intern tegen het licht gehouden van de handreiking inventarisatiekaarten, een vooralsnog niet-geautoriseerde handreiking die handen-en-voeten geeft aan het Ronnes amendement 'aantoonbare archeologische verwachtingen'. Hoewel geen rechten ontleend kunnen worden scoort de nieuwe kaart op de ingevulde validatietabel 148 punten. Het kwaliteitslabel dat daarbij hoort is uitstekend (een kwalificatie boven een score van 105 punten). Ter vergelijking: de bestaande kaart scoort 80,5 punt, een kwalificatie die aan de bovenkant van middelmatig zit/aan de onderkant van goed. Dit ter illustratie van de kwaliteit van het product. De laanboomteelt is zeker enige decennia actief in gemeente Buren. In 1962 zijn op de topografische kaart enkele percelen aangeduid voor de boomteelt. In 1990 gaat het in totaal om 8 ha bomen. De meitellingenkaart geeft een momentopname. In Neder-Betuwe is de meitellingenkaart uit 2008 gebruikt. Niet alle kaarten en jaargangen zijn openbaar gemaakt door Ministerie van Economische Zaken (RVO).

	Waarom heeft de gemeente dit niet beter onderzocht, geïnventariseerd over een langere periode en vast gelegd? De z.g.n Mei tellingen gaan tot veel verder terug.	Op de metellingekaart die Neder-Betuwe gebruikt is geen onderscheid gemaakt tussen boomkwekers en fruittelers. Dezelfde situatie derhalve als in de basisregistratie gewaspercelen (BGP) welke vanaf 2015 meer specifiek en tot in detail teeltwijze van honderden gewassen aangeeft. Voor laanbomen is onderscheid gemaakt in opzetters, spillenteelt en onderstammen zowel in open grond als in potten (6 categorieën). Zie ook antwoord bij vraag 15 en bijlage 1 en bijlage 2.
Vraag 23:	In de gemeente Neder Betuwe geldt bij een lage archeologische verwachting geen onderzoek verplichting wat is de beweegreden / motivatie dat dit in de gemeente Buren wel moet conform voorstel?	Lage verwachting wil niet zeggen dat er geen archeologische resten aanwezig kunnen zijn. De kans om die aan te treffen met de gangbare onderzoeksmethoden (grondboringen, kijkgaten, proefsleuven) is significant lager dan in de hogere verwachtingsgebieden. Het gaat hier zonder uitzondering om het buitengebied (al dan niet buitendijks). Het is een keuze om deze gebieden met een ruimhartig regime alsnog te beschermen voor onderzoek als er ingrepen gebeuren waar je als gemeentelijk overheid de mogelijkheid wilt hebben informatie over onze voorouders en de regionale historie vast te leggen. Ingrepen die hiervoor in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld aanleg waterbergingsbassins, natuurvriendelijke oevers, landgoederen en grootschalige leidingtracés. Regulier (agrarisch) grondgebruik valt hier buiten. Niet alleen Neder-Betuwe is onze buurgemeente, dat zijn ook Tiel, West Betuwe en Culemborg. Tiel hanteert vrijstelling tot 10.000 m2 in lage verwachtingsgebieden, West Betuwe is in overeenstemming met het voorstel van Buren dus vrijstelling tot 5.000 m2. In Culemborg hebben de komgronden waar geen enkele fossiele rivierloop wordt verwacht, alleen een komkleidek op pleistocene ondergrond een lage verwachting waarvoor een algehele vrijstelling geldt.

Extra bijlagen:

	Bijlage:	Toelichting:
Bijlage 1:	Adviesdocument	In dit document vindt u het onderzoek dat is gedaan naar het landgebruik in de gemeente Buren, en de mate van bodemverstoringen hierbij. Er is onderzocht wat de versturende werking is van onder andere hoogstambomen, laanbomen en laagstamfruit. Op basis van dit onderzoek zijn de gebieden aangewezen waar de vrijstelling is vergroot tot 50 cm onder het maaiveld.
Bijlage 2:	Buren-boomgaard_bouwvoor	In dit document vindt u voorbeelden van archeologisch onderzoek op grond waar ooit hoogstambomgaarden hebben gestaan. Uit deze voorbeelden is gebleken dat dit gebruik tot relatief weinig verstoringen heeft geleid. Dit is dan ook de reden dat niet alle gronden waar ooit hoogstambomen hebben gestaan zijn meegenomen in de vrijstellingsgebieden.